

1

Saulė dvejoja, negalėdama apsispręsti. Vėjo genamos didžiulių baltų debesų kolonijos, atrodo, pasirengusios ją užgožti, tačiau galingi auksiniai saulės spinduliai nušviečia žemę, tarsi bandydami ištyrinėti jos gelmes.

Davidas užsimerkia.

Užsimerkia, bet tai nieko nekeičia. Neįmanoma užliūliuoti sąžinės, pamiršti to, ką dabar žino. Neįmanoma sušvelninti jam tekusio išbandymo. Neįmanoma išvengti didžiojo sprendimo, kurį turi priimti. O juk jis gyvenime visada vengė sprendimų...

Jis, ko gero, būtų pasirinkęs nežinoti, nekelti klausimų, nieko neįtarti, toliau mėgautis žaviu nerūpestingumu, iliuzijų saldumu, ramaus proto tingumu.

Tačiau gyvenimas yra suktas ir užsispyręs, jis apšviečia jūsų šešėlius, jūsų kelyje apdairiai pribarsto įvykių, priversiančių prisijaukinti savo demonus. Neįmanoma apsaugoti savo sielos nuo to, ką jai reikia išmokti čia, Žemėje. Neįmanoma gyventi laimingo gyvenimo apeinant tai, ką reikia išmokti.

Davidas atsimerkia.

Nuspręsti.

Jis priverstas nuspręsti. Priverstas priimti sprendimą, kuris turės įtakos visam jo gyvenimui.

Tikrų tikriausia kančia.

Kančia, priverčianti pasijusti žmogumi...

2

Prieš dešimt dienų

21 val. 4 min. Sėdėdama prie savo, valstybės vadovės, stalo, prezidentė sustingsta. Susiraukusi pakelia akis į priešais stovintį slaptosios tarnybos direktorių bejausmiu, šviesiai pilkų plaukų įrėmintu veidu, plonomis lūpomis, su storų stiklų akiniais. Šis žmogus, net jeigu jam tektų pranešti apie tuoj pat įvyksiančią branduolinę apokalipsę, išlaikytų neįskaitomą veido išraišką, ledinę kaukę ir monotonišką balsą.

– Kada? – paklausia ji.

– Netrukus. Jei pasiseks, turime du ar tris mėnesius. Bet greičiausiai kelias savaites.

Ji tylėdama žiūri į jį, bet jos galvoje visu greičiu sukasi mintys.

– Dėkoju.

Vyras išeina. Ji susmunka į minkštą krėslą ir lėtai pasisuka į langą. Už stiklo voras nuaudė plonytį siūlą, jis vos pastebimai siūbuoja ir mirga prietemoje.

Tolumoje ramiai plaka nerūpestingo miesto širdis. Žiba visų dangoraižių pastatų aukštai. Dauguma žmonių savo namuose,

ramūs, dėl nieko nesijaudindami sėdi prie ekranų. Kai kurie išėjo į miestą atsipalaiduoti ar ieškodami malonumų. Šioje beveik tobuloje visuomenėje, kuriai pavyko išnaikinti liūdesį ir kančią, visi laimingi. Ši itin aukštą išsivystymo lygį pasiekusi visuomenė nusprendė savo fantastišką technologinę pažangą panaudoti žmonių gerovei.

Prezidentė lėtai, giliai atsidūsta.

Pasaulis ant didelių pokyčių slenksčio, bet niekas to nepastebi. Niekas nė nenutuokia, kas tuoj įvyks, kokia grėsmė jų tyko ir kokios siaubingos pasekmės gresia kiekvieno žmogaus gyvenimui, kiekvienos organizacijos, įmonės, asociacijos, valstybės tarnybos išlikimui. Niekas nė neįsivaizduoja, kokia milžiniška katastrofa laukia, ir tik prezidentė supranta, kad viltis jos išvengti tokia pat trapi kaip šis voratinklio siūlas.

Jei būtume žinoję, kad ši sistema turi Achilo kulną, ar būtume ją naudoję kurdami šią visuomenę ir pavertę ją šiandien tokia pažeidžiama? – mąsto prezidentė.

Ji vėl atsidūsta.

Taip, tikriausiai. Technologinė pažanga kiekvienos visuomenės genuose. Pažangai neatsispirsi. Jos nesustabdysi.

Tačiau, toliau nenumaldomai siekiant pažangos, reikia rasti būdų suvaldyti rizikas, kurias ji ir sukelia. Tai amžina hidra, tikinti esanti gėris.

Prezidentė atsigręžia į darbo stalą ir paskambina ministrui pirmininkui.

– Patvirtinta QC rizika per trumpą laiką. Atrodo, kad tai tinkamas momentas įvertinti mūsų gynybos projekto pažangą...

Ministras pirmininkas padeda ragelį ir paskambina saugumo ministrui.

– Artimiausiu metu mums gresia QC rizika. Man skubiai reikia ataskaitos apie gynybos projektą: pažangą ir užbaigimo terminą.

Saugumo ministras padeda ragelį ir paskambina kibernetinio saugumo direktoriui Erikui Riuselei.

– QC rizika gali užgriūti bet kuriuo metu. Kada pagaliau užbaigsite tą prakeiktą gynybos projektą? Tai pirmos skubos reikalas! Noriu išsamios ataskaitos iki rytojaus šešioliktos valandos, ir verčiau jau pasistenkite, kad joje būtų kas nors konkretaus, kitaip būsite atleistas, Riuselai.

Erikas Riuselas padeda ragelį ir nuryja seiles. Jis viengungis, dabar sėdi prie savo virtuvės baro priešais mikrobangų krosnelėje pašildytą mėsainį. Krosnelės stikle atsispindi jo pavargęs veidas, stambus, įrėmintas storų vėžlio kiauto akinių rėmelių ir netvarkingų, pražilusių, šiek tiek pasišiaušusių plaukų.

Jis jaučia, kaip plačioje krūtinėje pagreitėja širdies plakimas. Rizika QC... Ar jam bejėgiškai stebint išsipildys košmaras, persiekiojęs jį daugelį metų? Ministro įsakymas tebeskamba ausyse. Tarsi jam būtų reikėję grasinimų, kad judėtų į priekį! Baisiausios sankcijos atrodytų menkos, palyginti su ekonominiu ir politiniu cunamiu, kuris užgriūtų visą pasaulį...

O jo komanda, jie kapanojasi vietoj...

Jį užplūsta pykčio banga, nuo kurios suspaudžia krūtinę, o į galvą plūsteli kraujas. Jaučia, kaip tvinksi smilkinuose. Kadangi jis yra vienas iš nedaugelio piliečių, neturinčių emocijas reguliuojančio implanto, puikiai supranta, kokia tai rizika, juolab didesnė dėl jo stambaus kūno. Kraujospūdžio šuolis, insultas,

širdies smūgis. Jis žino, kad turi išlaikyti šaltą protą ir rasti būdą atsipalaiduoti, giliai kvėpuoti, nusiraminti. Bet dabar jam nepavyksta, nerimas stipresnis už protą. Neįmanoma suvaldyti apėmusio įniršio. Jis neįtikėtinai stipriai trenkia kumščiu į virtuvės barą, lėkštė ir mėsinis sudreba.

Jis atsistoja ir nuskuba prie kompiuterio, kad padiktuotų žinutę visai savo komandai.

– QC rizika artimiausiu metu! Rytoj devintą valandą susirinkimas. Laikas pajudinti užpakalius, tinginių pančiai!

3

Labas, Davidai! Kaip jautiesi, gerai?

Panarinęs veidą į purią pagalvę ir vis dar mieguistas, Davidas Lisneris neatmerkdamas akių automatiškai atsako savo telefono virtualiam asistentui:

– Gerai.

Jis žino: jeigu neatsakys, sintetinis asistento balsas nepaliks jo ramybėje, o galiausiai ims skleisti šaižius garsus, kad jį pažadintų.

Šešta valanda ryto, giedra, diena bus graži!

Davidas sukaupęs visas jėgas, vis dar užmerktomis akimis ištaria:

– Puiku.

Šaunuolis, Davidai! Ateitis priklauso tiems, kurie keliasi anksti!

Davidas iš paskutiniųjų įkvepia ir atsako:

– Nuostabu.

Gyvenimas yra gražus, o laimė tavęs laukia kiekvieną akimirką!

Šiek tiek per ilga tyla.

Davidai?

– Taip, gyvenimas yra gražus.

Jis šiaip ne taip atsimerkia.

Kad telefono jutiklis jį užfiksuoja, turi sujudėti lovoje.

Nuostabu, Davidai, šiandien jausiesi puikiai!

Davidas atsisėda ir prastampo tiesdamas rankas į dangų.

– Taip, puikiai, – atsako žiovaudamas.

Jis paspaudžia mygtuką ir žaliuzės šiek tiek pakyla, įleisdamos brėkstančio ryto šviesą.

Šiandien penktadienis, šįryt 9 val. jūsų darbotvarkėje numatytas dalykinis susitikimas „Komandos susirinkimas“.

– Gerai.

Virtuvėje girdisi automatinis kavos malūnėlio ūžesys.

Davidas atsistoja ir eina į vonios kambarį. Kaip seniau žmonėms pavykdavo atsibusti? Tikriausiai su baisia skambučio melodija arba blogas naujienas beriančiu radiju. Turėjo būti siaubinga... Mes tikrai gyvename nuostabiais laikais.

Jis pasiima skustuvą, atsistoja prieš veidrodį ir imasi nuobodžios kasdienės užduoties. Jo matinė oda kaip keturiasdešimtmečio dar labai lygi.

Šiek tiek garbanoti tamsūs plaukai susitaršę, vienos sruogos prisiplojusios prie kaktos, kitos neklusniai piestu stovi ant galvos. Šiąnakt karą laimėjo pagalvė.

Davidas neskubėdamas nueina po dušu, atsuka maišytuvo čiaupą, kelias akimirkas palaukia, kol pakils temperatūra, tada palenda po maloniai šiltu vandeniu ir užsimerkęs mėgaujasi.

Išspausa dušo želė paskleidžia malonų kvapiosios kanangos aromatą.

Jis turi laiku spėti į susirinkimą. Ką turėčiau pasakyti Erikui Riuselei? Ar reikėtų jam pranešti, kad, jo manymu, rado esminį sprendimą, kaip toliau vystyti gynybos projektą? O gal dar per anksti apie tai kalbėti? Jis dar nėra tikras dėl savo atradimo... Kas geriau: nieko nesakyti ir būti kritikuojamam už nepadarytą pažangą ar pristatyti savo darbą ir diskredituoti save, jei pasirodytų esą trūkumų, kurių jis nepastebėjo? Ką pasirinkti? Nuspręsti, pasirinkti – jam baisu...

Jis išeina iš dušo kabinos ir apsivelka purų chalatą. Iš virtuvės pasklinda karštos kavos kvapas. Jis įsideda kontaktinius lėšius ant rudų akių rainelių ir vėl jo žvilgsnis įprastai mėlynas. Po akimirkos jau stovi prie spintos. Rankoje laikomas išmanusis telefonas identifikuoja atsidarančias duris.

Šiandien numatoma 25 laipsniai šilumos: lengva apranga. Tačiau 9 valandą turi verslo susitikimą, todėl išsirink kuklią aprangą, Davidai.

– Taip, šefe, – atsako jis juokdamasis.

Spintoje visų drabužių, atitinkančių „lengvos“ ir „kuklios“ aprangos kriterijus, pakabų diodai sužimba žaliai.

Davidas pasiima melsvus lininius marškinius, o geltoni šviesos diodai parodo visas su jais derančias kelnes.

Jis negali nesišypsoti prisimindamas laikus, kai kartais dešimt minučių stovėdavo priešais atidarytą spintą dvejojamas ir negalėdamas pasirinkti. Tegyvuoja pažangą!

Po valandos Davidas pasirodo biure ir greitai peržvelgia pastarųjų kelių mėnesių darbą. Jis jaučia pagaliau radęs tinkamą kelią ir esąs beveik tikras, kad jo vystymo kryptis yra teisinga ir gali atvesti prie visų ieškomo sprendimo. Tačiau „beveik tikras“ nepakanka... Ar gera mintis apie tai prabilti dabar?

– Labas, Davidai.

Tai Kevinas, kolega iš tos pačios komandos, jo stalas postkvantinio saugumo skyriuje yra šalia, atviroje erdvėje su maždaug trisdešimt darbo vietų. Mobilios sienelės išdėstytos taip, kad du ar trys žmonės galėtų dirbti kartu, kad būtų išlaikytas tam tikras privatumas ir nesusidarytų įspūdis, jog viskas uždara. Grindys išklotos mėlyna kilimine danga, o pro dideles vitrinas apačioje atsiveria miesto centro dangoraizių miškas. Šis skyrius buvo sukurtas prieš kelerius metus. Saugumo ministerija subūrė žmones, kurie anksčiau buvo išsibarstę po skirtingų universitetų mokslo laboratorijas. Tai daug pasako apie projekto svarbą.

Kevinas – trisdešimtmetis vyras, dėvintis dizainerio kostiumą, visada rūpestingai sušukuotais šviesiais plaukais, smalsiomis mėlynomis akutėmis, gana išdidus, bet malonus. Atrodo, kad jis nuolat tyko progos, kuria galėtų pasinaudoti.

– Ar turi ką nors įtikinamo, ką galėtum pristatyti per susitikimą? – paklausia Davidas.

– Padariau pažangą, kuri verta dėmesio, – atsako Kevinas. – O tu?

– Abejoju. Tiesą sakant, turiu kai ką labai daug žadančio, bet dar nesu tikras, todėl nežinau, ar verta tai šį rytą pristatyti.

Kevinas susiraukia.

– Tavim dėtas, palaukčiau. Mačiau Eriką, atrodo labai blogos nuotaikos. Jei suklysi, iškart parodys duris.

Davidas abejoja, paskui susimąstęs linkteli, tada susirenka daiktus ir atsistoja. Prie jo prieina Mikaelis, nedidukas tamsiaplaukis vyras, visai neseniai atėjęs į komandą. Jis jaunas, bet jau užsidirbęs kompiuterių genijaus reputaciją. Tačiau atrodo dar nesubrendęs ir jaučiasi gana nepatogiai. Jis atvyko prieš savaitę ir lipte prilimpa prie Davido, kai reikia dirbti grupėje.

Visi įeina į posėdžių salę. Erikas Riuseles jau sėdi prie didžiulio ovalaus tobulai nušveisto medinio stalo. Pasislėpęs už storų vėžlio kiauto akinių susikaupęs dirba prie nešiojamojo kompiuterio ir nepakelia akių. Kondicionierius neveikia, patalpa neišvėdinta. Trūksta oro.

Susirinkimas prasideda laiku. Kiekvienas, stebimas įtaraus ir verte veriančio Eriko žvilgsnio, pristato padarytą pažangą. Davidas taip pat, bet neužsimena apie savo naujausią versiją. Po visų pasisakymų, nesuteikusių vilties per trumpą laiką išspręsti gynybinio projekto problemų, Erikas Riuseles pradeda nesibaigiantį pamokslą, kupiną priekaištų ir grasinimų.

– Darbas yra privilegija, – užbaigia jis. – Ar reikia priminti, kad beveik 90 procentų šios šalies piliečių neturi tokios galimybės? Taigi nepamirškite – jums mokama ne už tai, kad ieškotumėte sprendimo, o už tai, kad jį rastumėte. Priešingu atveju taip pat galite likti namie.

Po pusvalandžio Davidas susirūpinęs grįžta prie savo darbo stalo. Šis darbas jam svarbus. Tiesa, dauguma žmonių apie tai negalvoja, tiesiog sėdi namie, gauna universalias bazines pajamas ir amžinai atostogauja. Tačiau jam reikia savirealizacijos profesinėje veikloje ir, žinoma, dirbdamas jis turi daugiau

pinigų. Beje, jeigu jo versija pasitvirtintų, jis laimėtų aukso puodą: jam smarkiai pakeltų atlyginimą, gautų didelę premiją ir greičiausiai būtų paaukštintas į projektų vadovo pareigas. Tai gali reikšti persikėlimą į didesnę butą aukščiau, su vaizdu į jūrą... ką jau kalbėti apie galimybę pagerinti savo reitingą pažinčių algoritme. Visa tai verta visų įmanomų pastangų.

Į apmąstymus paniręs Davidas sulaukia skambučio.

– Labas, Miotezorai.

Už kelių metrų sėdintis kolega jam nusišypso ir nukreipia žvilgsnį į šalį. Ir ką? Ne vien jis darbe kalbasi telefonu asmeniniais reikalais.

– Sveikas, katinėli, – dainingu balsu ištaria Miotezoras. – Noriu tavęs paprašyti DIDŽIULĖS paslaugos.

– Negąsdink... Praėjusį kartą, kai prašei „nedidelės paslaugos“, užtrukau dvi valandas. Kas šį kartą?

– Gali man išgelbėti gyvybę – nei daugiau, nei mažiau.

– Na jau...

– Ar turi penkias minutes, kad galėčiau išsamiau papasakoti?

– Esu biure, turiu daug darbo. Bet rytoj rytą turiu ligoninėj aplankyti pusseserę. Galime susitikti ten. Būsi?

– Prašau tavęs išgelbėti išskirtinio žmogaus gyvybę, o tu atidedi tai rytdienai?

Davidas nusišypso ir papurto galvą.

– Tikrai atrodo, kad miršti. Na... tai gal galim kartu papietaut?

– Na, matai, kai nori...

*

Po valandos Kevinas, pamatęs, kad Davidas nuėjo nuo savo darbo stalo jų bendroje erdvėje, palaukia kelias sekundes, tada

atsistoja, nerūpestingai apsižvalgo virš darbo vietas skiriančių sienelių. Visi išėjo pietauti, išskyrus du ar tris žmones kitame aukšto gale.

Jis žvilgteli į Davido ekraną. Vis dar įjungtas. Bet kurią akimirką jis pereis į budėjimo režimą saugumo sumetimais, o norint jį įjungti reikės įvesti slaptažodį.

Paskutinį kartą apsižvalgęs, Kevinas tarsi niekur nieko įsitaISO ant Davido kėdės ir ima spausdinti klaviatūra.